



**НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ**

# **ТРЕНДОВИ У КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ**

**Друго тромесечје 2017. године**

Београд, септембар 2017. године



## Уводна напомена

Извештај *Трендови у кредитној активности* објављује се ради што бољег разумевања ситуације на домаћем кредитном тржишту. У њему се детаљно разматрају кретање кредитне активности, цена задуживања привреде и становништва, као и услови на кредитном тржишту на основу фактора који одређују понуду и тражњу за кредитима.

Кредитни агрегати представљају квантификацију кретања на овом тржишту и израчунавају се на основу статистике биланса стања банкарског сектора, која обезбеђује податке о стању потраживања домаћих банака по основу кредита. Ако се узме у обзир релативно високо учешће девизно индексираних кредита у кредитном портфолију, прираст и стопе раста кредита израчунавају се по искључењу ефекта промене курса динара према осталим валутама заступљеним у кредитном портфолију.

У извештају се користе и резултати анкете о кредитној активности банака, коју Народна банка Србије спроводи од почетка 2014. године, а учешће банака у анкети је добровољно. Захваљујући анкети знатно је унапређено сагледавање ситуације на домаћем кредитном тржишту јер пружа увид у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама на страни понуде кредита, као и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Користе се и резултати анкете коју је Европска инвестициона банка развила у контексту Бечке иницијативе 2, која прати процес смањења изложености међународних банкарских групација и пратећих ограничења кредитне активности. Анкета се спроводи од октобра 2012, два пута годишње, и прати супсидијаре међународних банкарских групација у земљама централне и југоисточне Европе – њихове стратегије, тржишне услове и очекивања. Циљ анкете је сагледавање ефеката понуде и тражње на кредитну активност, као и утицаја домаћих и међународних фактора на услове понуде и тражње. Из Србије у овој анкети учествује десет банака, чија актива чини око 50% укупне активе банкарског сектора Србије.

**СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ**

**БДП** – бруто домаћи производ

**д.с.** – десна скала

**л.с.** – лева скала

**М** – месец

**млн** – милион

**млрд** – милијарда

**мг.** – међугодишње

**NPL** – проблематични кредити

**п.п.** – процентни поен

**Т** – тромесечје

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

## Садржај

<b>Резиме</b> .....	6
<b>I. Сектор привреде</b> .....	8
1. Кредити привреди .....	8
2. Цена задуживања привреде .....	9
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности.....	10
<b>II. Сектор становништва</b> .....	12
1. Кредити становништву .....	12
2. Цена задуживања становништва .....	13
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности.....	14

## Резиме

Појачана конкуренција међу банкама, раст економске активности, досадашње ублажавање монетарне политике Народне банке Србије и ниске каматне стопе у зони евра, као и пад премије ризика земље доприносе даљем убрзању кредитне активности током 2017.

Међугодишњи раст домаћих кредита убрзан је на 4,5% у јуну (искључујући ефекат девизног курса<sup>1</sup>). Притом, у поређењу с јуном 2016, кредити становништву су виши за 12,1%, док су, због интензивирањем отписа и продаје проблематичних потраживања, а делом и мање потребе предузећа за задуживањем због бољих пословних резултата остварених током 2016, кредити привреди били нижи за 1,2%. **По искључењу ефекта отписа проблематичних кредита, који је извршен током претходне и ове године, међугодишњи раст укупних кредита је убрзан на 6,7%.** Иако интензивне активности банака на решавању проблематичних кредита умањују стање кредита, у наредном периоду по овом основу могу се очекивати позитивни ефекти, јер се растерећењем биланса банака од проблематичне активе отвара простор за ново кредитирање.

Износ **новоодобрених кредита привреди** током другог тромесечја био је за петину виши у односу на прво тромесечје. Тражња предузећа за кредитима наставила је да расте и била је вођена потребом финансирања обртних средстава и инвестиција, а у нешто мањој мери и реструктурирањем дуга. По том основу кредити за обртна средства чинили су око 60% новоодобрених кредита привреди, а задржано је и релативно високо учешће инвестиционих кредита (око 22%). Према резултатима јулске анкете о кредитној активности, исти фактори требало би да буду главни покретачи раста тражње и у наредном тромесечју.

**Кредити становништву** наставили су раст, коме и даље највише доприносе готовински кредити (укључујући и кредите за рефинансирање), а све више и повећано стамбено кредитирање. Да је стамбено

кредитирање у зони опоравка потврђује и чињеница да је у другом тромесечју забележен највећи тромесечни прираст (по искључењу ефекта промене курса) ових кредита од 2011. године, када је на снази био и програм њиховог субвенционисања. Обим **новоодобрених кредита становништву** у другом тромесечју био је за 19,4% виши него у истом периоду претходне године. Од укупно одобреног обима на готовинске кредите (укључујући и кредите за рефинансирање) односило се око 59%, док се на стамбене кредите односило око 18% новоодобрених кредита. Иако се већи део односи на нове кредите, приметно је и повећано рефинансирање постојећих стамбених кредита, што се може довести у везу с коришћењем могућности отплате кредита по повољнијим условима с обзиром на смањење каматних стопа у претходном периоду.

Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву (**динаризиција пласмана**) крајем јуна је износило 32,8%, што је за 1,1 п.п. више него крајем марта, а за 1,6 п.п. више него крајем 2016. Становништво наставља да се претежно задужује у динарима, по ком основу је динаризиција пласмана становништву додатно повећана, на 49,4% у јуну. Учешће динарских пласмана привреди у јуну је износило 19,4%, а толико је износило и крајем 2016.

Приликом финансирања кредитне активности банке су се у другом тромесечју ослањале на домаће изворе финансирања, пре свега депозите привреде и становништва, али су у мањој мери повећале и нето задуженост према иностранству.



<sup>1</sup> Обрачунато по курсу динара према евра, швајцарском франку и долару на дан 30. септембра 2014. (гзв. програмски курс који се користи за потребе праћења аранжмана с ММФ-ом), узимајући у обзир валутну структуру потраживања по основу кредита.

Спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита наставља да даје добре резултате, а у својим оценама то потврђују и ММФ и рејтинг агенције. Учешће проблематичних кредита, рачунато по бруто принципу, у јуну је износило 15,6%, што је најнижи ниво од априла 2009. и за 6,7 п.п. ниже него у августу 2015, када је Стратегија усвојена. Пад учешћа је забележен и код привреде и код становништва.

Очекујемо да ће се раст кредитне активности наставити и у остатку године. Позитивна очекивања за наредни период исказана су и у најновијој ЕИБ-овој Анкети о кредитној активности у земљама централне и југоисточне Европе<sup>2</sup>, где су се банкарске групације, чији супсидијари који послују у Србији, изјасниле да је потенцијал српског тржишта за кредитирање повећан и да су њихова тренутна позиција на тржишту и показатељи профитабилности побољшани.

---

<sup>2</sup>Анкета се спроводи два пута годишње, у периоду март-април и септембар-октобар  
([http://www.eib.org/attachments/efs/economics\\_cesee\\_bls\\_2017\\_h1\\_en.pdf](http://www.eib.org/attachments/efs/economics_cesee_bls_2017_h1_en.pdf)).

## I. Сектор привреде

### 1. Кредити привреди

Уколико се искључи ефекат промене курса, **кредити привреди** су у Т2 повећани за 0,9%, или 9,4 млрд динара, пре свега захваљујући већој реализацији у јуну. Раст је остварен и поред тога што су банке наставиле са активностима решавања *NPL* и у Т2 су отписале 2,5 млрд динара и лицима ван банкарског сектора продале 4,1 млрд динара ових кредита. Посматрано у номиналном изразу, кредити привреди су под утицајем апрецијације динара у Т2 смањени за 15,0 млрд динара, на 1.080,5 млрд динара. Њихово учешће у оцењеном годишњем БДП-у<sup>3</sup> у јуну је износило 25,2%.

Укупан износ **новоодобрених кредита привреди** у Т2 (217,6 млрд динара) виши је за петину у поређењу с Т1. Предузећа су и даље највише користила кредите за обртна средства, који су чинили око 60% новоодобрених кредита привреди, а задржано је и релативно високо учешће инвестиционих кредита у новоодобреним кредитима (22%).

Посматрано на мг. нивоу, **кредити привреди**<sup>4</sup> су у јуну били нижи за 1,2%, што се дугује појачаним активностима банака на решавању *NPL*, а делом и мањим потребама предузећа за задуживањем због бољих пословних резултата остварених током 2016. Уколико се искључи ефекат отписа *NPL*<sup>5</sup>, који је интензиван током 2016. и настављен и у 2017, кредити привреди у јуну бележе мг. раст од 2,7%. Треба имати у виду да се по основу решавања *NPL* у наредном периоду могу очекивати позитивни ефекти, јер се растеређењем биланса банака од проблематичне активе отвара простор за ново кредитирање.

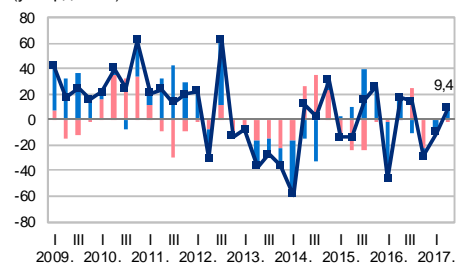
Највећи део потраживања банака од привреде, посматрано по наменама, и даље су чинили кредити за обртна средства (47,9%), док се на инвестиционе кредите односило око трећине (32,6%) ових потраживања. Захваљујући опоравку инвестиционог кредитирања у протекле две и по године, продужена је рачност кредитног

<sup>3</sup> БДП-у оствареном у последња четири тромесечја.

<sup>4</sup> Обухвата привредна друштва и јавна предузећа.

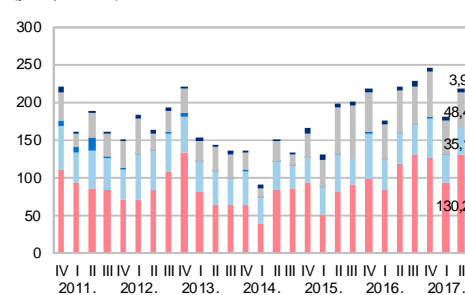
<sup>5</sup> Од почетка године 2016, закључно с јуном 2017. банке су отписале око 47 млрд динара *NPL* од привреде (укључујући предузећа у стечају). Поређења ради, у целој 2015. укупно је отписано 7,3 млрд динара *NPL*.

Прираст кредита привреди, према валутама  
(у млрд RSD)



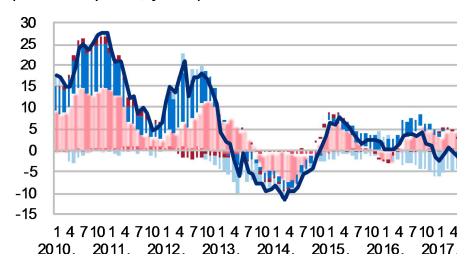
Извор: НБС.  
\* Искључен ефекат промене курса.

Структура новоодобрених кредита привреди  
(у млрд RSD)



Извор: НБС.

Доприноси номиналном расту кредита банака  
привреди по наменама  
(мг. стопе раста, у п.п.)



Извор: НБС.



портфолија и у јуну су кредити са оригиналном рочношћу дужом од две године чинили око 64% кредитних потраживања од привреде.

Учешће динарских у укупним новоодобраним кредитима привреди повећано је у Т2 на 20,8%, наспрам 19,5% у Т1. То је допринело да динаризација пласмана привреди у јуну (19,4%) буде виша за 0,3 п.п. него у марту и једнака оној с краја 2016. Евроиндексирани кредити и кредити у еврима и даље чине већи део кредита привреди (77,8%), док се на кредите у доларима и швајцарским францима односи знатно мањи део кредитног портфолија – 1,6% и 0,7%, респективно.

Спровођење Стратегије за решавање питања проблематичних кредита<sup>6</sup> наставља да даје добре резултате и у 2017, а у својим оценама то потврђују и ММФ и рејтинг агенције. Од почетка године *NPL* је додатно смањен како у номиналном тако и у релативном изразу, чему су наставиле да доприносе појачане активности банака у погледу наплате, реструктурирања, отписа и продаје *NPL* подржане мерама Народне банке Србије.

Учешће *NPL* у укупним кредитима привреди смањено је у Т2 за 1,2 п.п. (за 1,3 п.п. у П1), на 15,9% у јуну, што је најнижа вредност овог показатеља још од децембра 2008. Уколико посматрамо само привредна друштва, учешће *NPL* у укупним кредитима у јуну је износило 15,9% и за 1,4 п.п. је ниже него у марту, а за 1,7 него крајем 2016. Пад учешћа је забележен код већине сектора, а најизраженији је и даље код предузећа из сектора грађевинарства, где је овај показатељ током Т2 смањен за додатних 4,2 п.п. (за 6,1 п.п. у П1), на 24,1% у јуну.

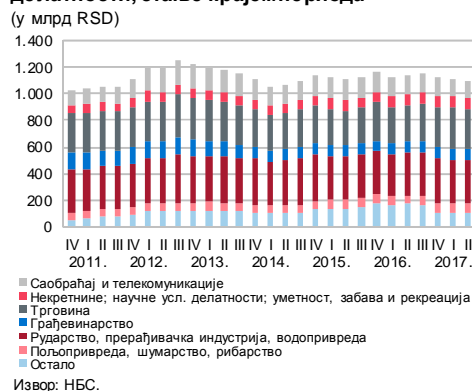
Додатно, исправка вредности укупних кредита у јуну је износила 74,2% *NPL* (што је за 4,6 п.п. више него пре годину дана), а регулаторна резервисања за билансну изложеност и даље у потпуности покривају износ бруто *NPL* и у јуну су износила 120,2%. Такође, показатељ адекватности капитала од 22,4% у јуну указује на високу капитализованост домаћег банкарског сектора.

## 2. Цена задуживања привреде

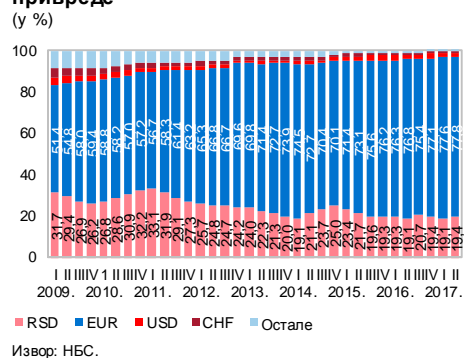
Тренд пада каматних стопа на **новоодобрене динарске кредите привреди** започет је у септембру 2013. (са нивоа од 17,7%) и уследио је

<sup>6</sup> Активности предвиђене Акционим планом Народне банке Србије ([http://www.nbs.rs/internet/latinica/55/mpl/akcioni\\_plan.pdf](http://www.nbs.rs/internet/latinica/55/mpl/akcioni_plan.pdf)), које су усмерене на јачање капацитета банака за решавање *NPL* и давање доприноса развоју тржишта *NPL*, у потпуности су спроведене, неке и пре рока и њихова имплементација је била један од важних фактора снажног пада *NPL* током 2016. За више детаља о предузетим мерама и оствареним резултатима у решавању питања *NPL* до краја 2016. видети Осврт бр. 2 у Извештају о инфлацији из фебруара 2017.

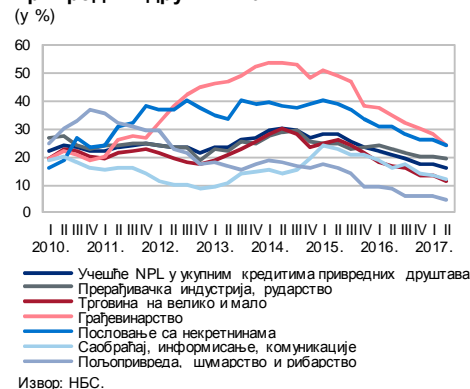
### Структура кредита привреди према секторској делатности, стање крајем периода



### Валутна структура потраживања банака од привреде



### Учешће бруто проблематичних кредита привредним друштвима



### Кретање каматних стопа на динарске кредите и депозите привреди\*



након што је започет циклус смањења референтне каматне стопе Народне банке Србије у мају те године и од тада су каматне стопе на динарске кредите привреди снижене за 11,8 п.п. Поред ублажавања монетарне политике, паду каматних стопа доприноси и повећана конкуренција банака на кредитном тржишту, као и нижа премија ризика земље, а у случају каматних стопа на евроиндексиране кредите и ниже каматне стопе на међународном тржишту новца. У односу на септембар 2013. каматне стопе на **евроиндексиране кредите привреди** ниже су за 4,0 п.п.

Током Т2 просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене **динарске кредите привреди** снижена је за 0,1 п.п. и у јуну је износила 5,8%. То смањење било је одређено падом каматних стопа на остале кредите (за 1,0 п.п., на 5,6%), док су повећане стопе на кредите за обртна средства (за 0,5 п.п., на 5,9%) и инвестиционе кредите (за 0,3 п.п., на 6,7%).

Након што је у мају достигла до сада најнижу вредност (2,8%) просечна пондерисана каматна стопа на **евро и евроиндексиране кредите привреди** у јуну (3,0%) била је једнака вредности из марта. Толико је износила и каматна стопа на кредите за обртна средства, што је за 0,1 п.п. више него у марту, док су цене инвестиционих кредита и кредита за увоз у Т2 снижене за 0,2 п.п. и 0,6 п.п. и у јуну су износиле 3,2% и 2,3%, респективно. Једино су остали кредити одобравани по истој стопи као у марту (2,9%).

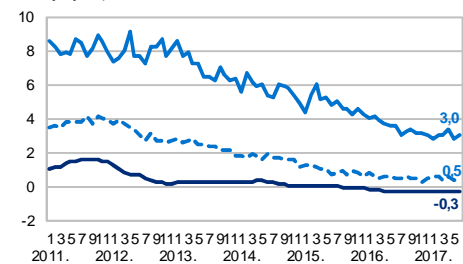
### 3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности

Резултати јулске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су кредитни стандарди ублажени у Т2 и то се односило на мала и средња предузећа. Такве оцене подударају се са резултатима ЕИБ-ове Анкете о кредитној активности у земљама централне и југоисточне Европе, према којој је ублажавање за Србију било на нивоу просека региона. На ублажавање стандарда утицали су, пре свега, конкуренција међу банакама, нижи трошкови извора за кредите и већа спремност на преузимање ризика, а ти фактори би, уз даљи раст економске активности, требало да допринесу ублажавању стандарда, које се очекује и у Т3.

Поменуто ублажавање стандарда одразило се и на раст процента одобренних кредита (*loan approval rate*), при чему је према резултатима ЕИБ-ове анкете напредак остварен пре свега у сегменту малих и средњих предузећа, где је ова стопа

#### Кретање каматних стопа на девизне кредите и депозите привреди\*

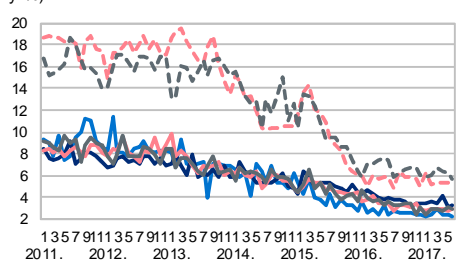
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)



Извор: НБС и Европска банкарска федерација.  
\* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.  
\*\* У еврима и евроиндексирани.

#### Кретање каматних стопа на кредите привреди

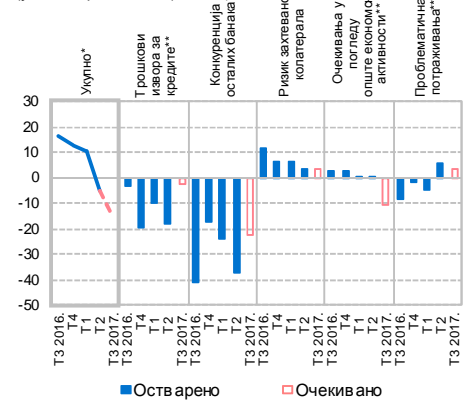
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)



Извор: НБС  
\* У еврима и евроиндексирани.

#### Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима

(у нето процентима)



Извор: НБС.

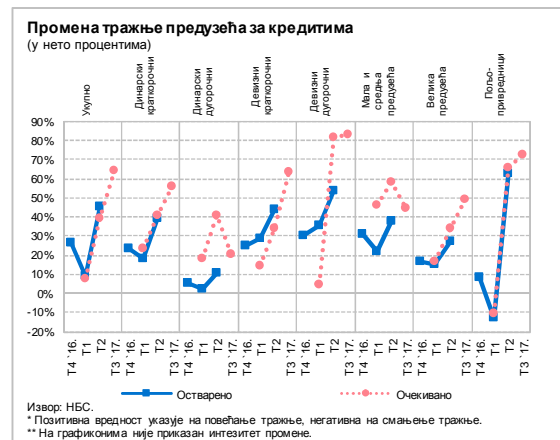
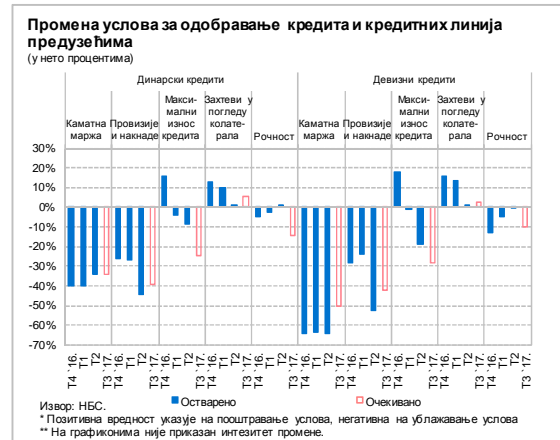
\* Позитивне вредности указују на поштравање, а негативне на ублажавање кредитних стандарда у односу на претходно тромесече.

\*\* Позитивне вредности указују на допринос датог фактора поштравању, а негативне ублажавању кредитних стандарда.

премашила просек региона. Већем кредитирању малих и средњих предузећа доприноси и лакши приступ повољним изворима финансирања малих и средњих предузећа попут оних у оквиру *COSME*<sup>7</sup> програма.

Према резултатима анкете Народне банке Србије, услови задуживања предузећа били су повољнији по основу нижих каматних маржи и пратећих трошкова, уз повећање максималног износа кредита. С друге стране, захтеви у погледу рочности и колетарела незначително су поштрени.

Према оцени банака, тражња предузећа за кредитима наставила је да расте и била је пре свега вођена потребом финансирања обртних средстава и инвестиција и реструктурирањем дуга. Исти фактори требало би да буду главни покретачи раста тражње и у Т3.



<sup>7</sup> <https://ec.europa.eu/easme/en/cosme>

*COSME* програм је пројекат ЕУ за унапређење конкурентности малих и средњих предузећа у земљама чланицама и земљама кандидатима, У оквиру овог програма Европски инвестициони фонд обезбеђује директну гаранцију финансијским институцијама, што омогућује финансирање малих и средњих предузећа по повољнијим условима, уз дужи рок отплате и мање захтеве у погледу колетарела.

## II. Сектор становништва

### 1. Кредити становништву

Кредити становништву<sup>8</sup> наставили су раст у Т2 и искључујући ефекат промене курса повећани су за 4,0%, или 33,6 млрд динара. Том расту и даље највише доприносе готовински кредити (укључујући и кредите за рефинансирање), а све више и повећано стамбено кредитирање. По искључењу ефекта промене курса, стамбени кредити су у Т2 повећани за 5,7 млрд динара, што је највећи тромесечни прираст од Т3 2011, када је на снази био и програм субвенционисаног стамбеног кредитирања.

Обим **новоодобрених кредита** становништву у Т2 (114,1 млрд динара) био је за 19,4% виши него у истом периоду претходне године. Грађани су и даље највише користили динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање, уз продужење рока на који су одобрени. Током Т2 ти кредити чинили су 59% новоодобрених кредита становништву, а 72% њих било је с роком отплате преко пет година. У складу с повољнијим трендовима на тржишту некретнина, наставља се опоравак стамбеног кредитирања. Током Т2 одобрено је 20,8 млрд динара ових кредита, или за 56,6% више у односу на исти период претходне године. Иако се већи део тог повећања дугује одобравању нових кредита, приметно је и повећано рефинансирање постојећих стамбених кредита, што се може довести у везу с коришћењем могућности задуживања по повољнијим условима с обзиром на смањење каматних стопа у претходном периоду. Задуживање по кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима благо је повећано у односу на Т1.

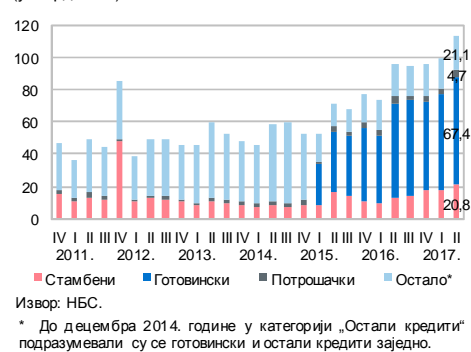
Захваљујући расту у Т2, мг. раст кредита становништву додатно је убрзан, на 12,1% у јуну, по искључењу ефекта промене курса. Стање кредита сектору становништва у јуну је износило 877,4 млрд динара, што је око 44% укупних потраживања банака од немонетарног сектора. И њихово учешће у оцењеном годишњем БДП-у додатно је повећано, на 20,5%.

У структури кредита становништву посматрано по намени, стамбени кредити и даље имају највише учешће – 41,0% у јуну, а затим следе готовински кредити са учешћем од 36,2%. На потрошачке кредите односи се 2,3% потраживања по основу

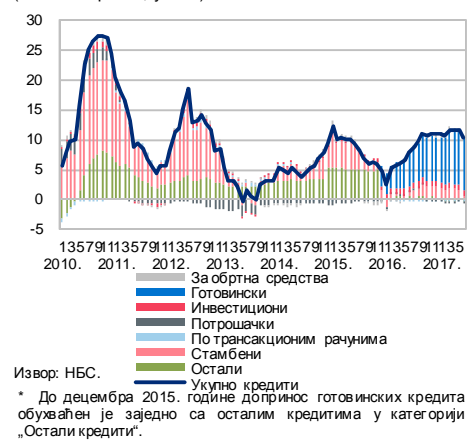
Прираст кредита становништву, према валутама (у млрд RSD)



Структура новоодобрених кредита становништву (у млрд RSD)



Доприноси номиналном расту кредита банака становништву по наменама (мг. стопе раста, у п.п.)



<sup>8</sup> Обухвата становништво и предузетнике.

кредита становништву, које највећим делом чине динарски кредити за куповину мобилних телефона и девизно индексирани за куповину аутомобила. За финансирање осталих облика потрошње грађани се више одлучују за готовинске кредите због једноставније и брже процедуре приликом одобравања.

Становништво наставља да се претежно задужује у динарима (у просеку је 70% новоодобрених кредита грађанима у динарима), што утиче на даљи раст динаризације пласмана становништву, која је у П1 повећана за 2,4 п.п. (од чега за 1,6 п.п. у Т2) и у јуну је достигла 49,4%. Истовремено, учешће евроиндексираних кредита и кредита у еврима даље је смањено, на 41,1%, као и у швајцарским францима, на 9,4%.

Учешће *NPL* у кредитима становништву у јуну је износило 8,2%, што је за 0,7 п.п. ниже него у марту, а за 1,1 п.п. него крајем 2016. Ако се укључе предузетници то учешће је у јуну износило 8,9% и било је за 0,7 п.п. ниже него у марту, а за 1,2 п.п. него крајем 2016. Учешће *NPL* смањује се код свих врста кредита, при чему је то смањење у Т2 било најизраженије код потрошачких кредита (за 5,8 п.п., на 15,4%). Учешће *NPL* код готовинских кредита смањено је у Т2 за 0,8 п.п., на 6,4%, а код стамбених за 0,2 п.п., на 8,1%.

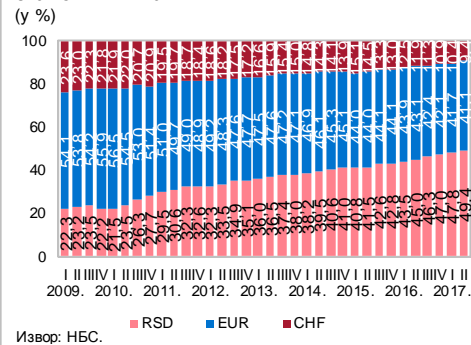
## 2. Цена задуживања становништва

Захваљујући знатном ублажавању монетарне политике Народне банке Србије, ниским каматним стопама на међународном тржишту новца, као и повећаној конкуренцији банака на кредитном тржишту, трошкови задуживања становништва су преполовљени у односу на 2013, када је започет пад каматних стопа (за динарске кредите за 9,6 п.п. у односу на септембар 2013, а за евроиндексиране кредите за 4,3 п.п.). Задуживањем становништва по нижим каматним стопама смањују се њихови расходи по основу отплате постојећих кредита.

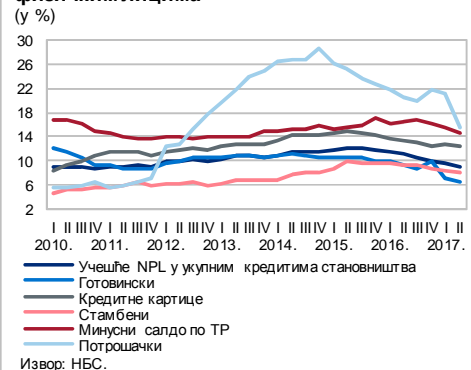
Просечна пондерисана каматна стопа на **динарске кредите становништву** у Т2 је снижена за 0,3 п.п. и у јуну је износила 10,4%. Најизраженији пад (1,5 п.п.) забележиле су стопе на стамбене кредите (укључујући кредите за адаптацију стамбеног простора), који су у јуну одобрени по просечној стопи од 5,8%, а снижене су и стопе на потрошачке (за 1,1 п.п., на 7,5%) и готовинске кредите (за 0,3 п.п., на 10,6%). Цена осталих кредита (9,9%) била је готово непромењена у односу на март.

И просечна стопа на **кредите становништву у еврима и динарске евроиндексиране кредите** је снижена у Т2, за 0,7 п.п., на 3,8% у јуну, под утицајем пада стопа на стамбене (за 0,1 п.п., на

### Валутна структура потраживања банака од становништва

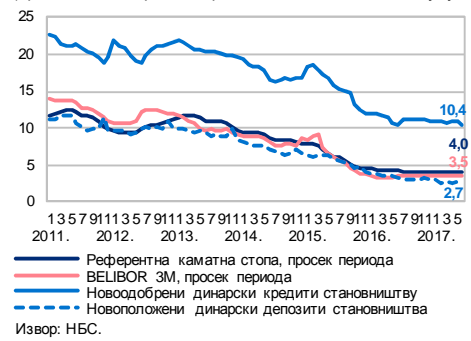


### Структура бруто проблематичних кредита физичким лицима



### Кретање каматних стопа на динарске кредите и депозите становништву\*

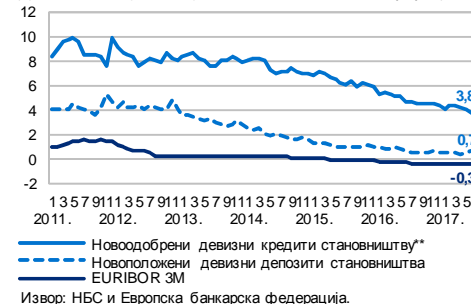
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)



\* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

### Кретање каматних стопа на девизне кредите и депозите становништву\*

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)



\* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

\*\* У еврима и евроиндексирани.

3,0%), потрошачке (за 0,4 п.п., на 5,3%) и остале кредите (за 1,2 п.п., на 5,0%). Истовремено повећано је учешће стамбених кредита који имају и најниже каматне стопе, што је додатно допринело паду просечне пондерисане стопе. Једино је стопа на готовинске кредите (3,3%) била нешто виша (за 0,1 п.п.) него у марту.

### 3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности

Раст кредита становништву, према оцени банака, резултат је наставак повољног деловања фактора и на страни понуде и на страни тражње.

Резултати јулске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су банке и у Т2 наставиле са ублажавањем кредитних стандарда становништву, које је било пре свега вођено конкуренцијом међу банкама, али и нижим трошковима извора за кредите, повољнијим изгледима на тржишту некретнина и позитивним очекивањима у погледу економске активности. Додатно ублажавање, вођено истим факторима, очекује се и у Т3.

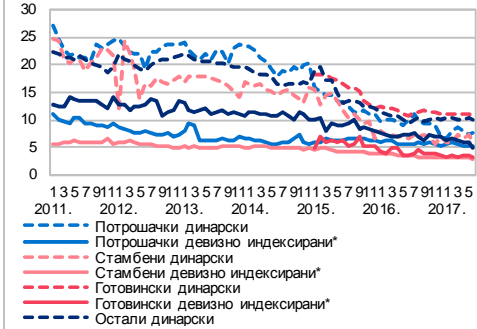
Банке су наставиле да снижавају каматне марже и пратеће трошкове, уз продужење рокова отплате. Друго тромесечје заредом ублажени су и захтеви у погледу колатерала.

У складу са очекивањима, у Т2 евидентиран је знатан раст тражње, а који је према резултатима ЕИБ-ове анкете, у претходном периоду<sup>9</sup> био изнад просека региона. Пре свега је повећана тражња за оним кредитима за које је ублажавање стандарда било најизраженије – за динарским готовинским кредитима и за кредитима за рефинансирање, као и девизно индексираним стамбеним кредитима. На раст тражње за кредитима највише су утицали потреба рефинансирања постојећих обавеза и куповина непокретности, као и раст запослености и зарада у приватном сектору. Исти фактори требало би да буду главни покретачи њеног раста у Т3.

<sup>9</sup> Анкета се спроводи два пута годишње, у периоду март-април и септембар-октобар.

#### Кретање каматних стопа на кредите становништву

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

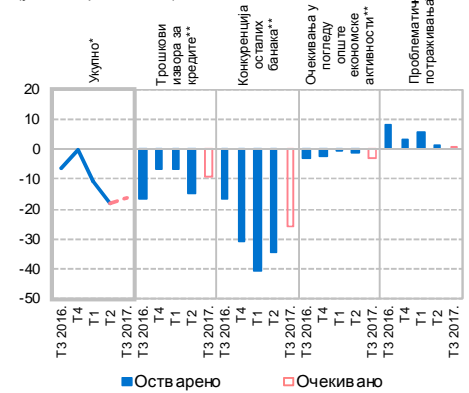


Извор: НБС.

\* У еврима и евроиндексирани.

#### Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву

(у нето процентима)

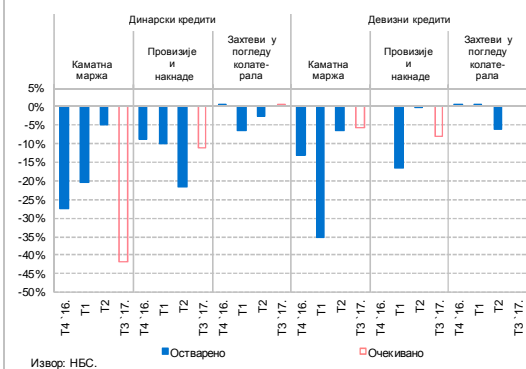


Извор: НБС.

\* Позитивне вредности указују на поштравање, а негативне на ублажавање кредитних стандарда у односу на претходно

#### Промена услова за одобравање кредита становништву

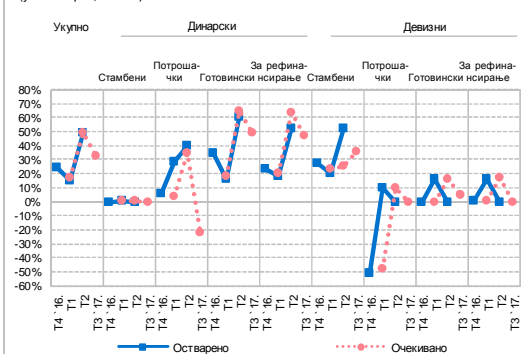
(у нето процентима)



Извор: НБС.

#### Промена тражње становништва за кредитима

(у нето процентима)



Извор: НБС.

\* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње  
\*\* На графиконима није приказан интенизитет промене.